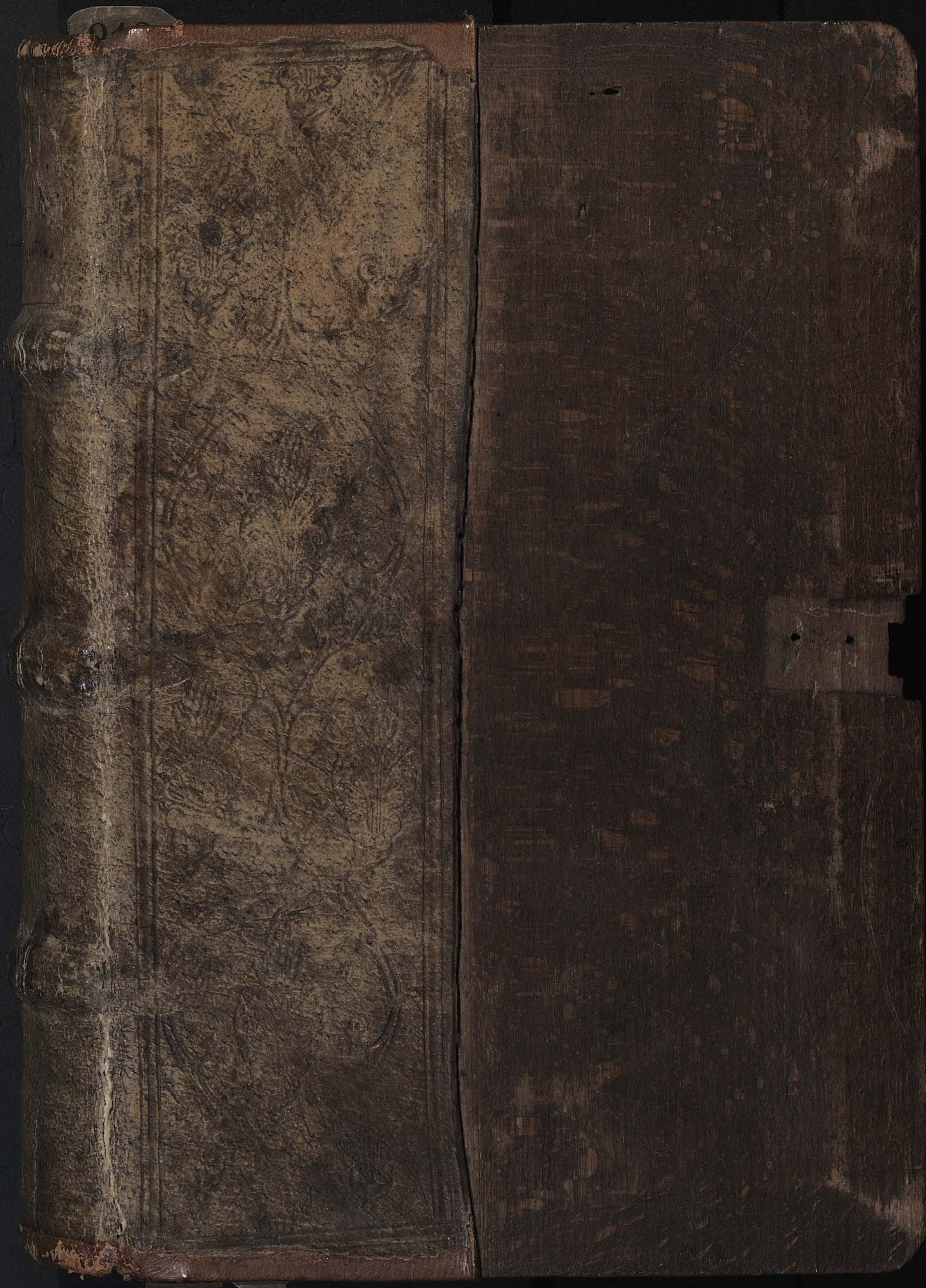

Oprawę wyrestaurował introligator Jan Wyżga
w r. 1935. Dawne wyklejki są nalepione na kar-
tach ochronnych na początku i na końcu klocka.

Remigi⁹ per figu

ras vna cū donati diffinitionū expositiōe ⁊ regu-
lis cōstructionū iuuenibus multum vtiles

Partes orationis quot sunt. octo. q. Nomen Pronomē Verbum Aduerbium Participium Coniunctio Prepositio Interiectio.

Pars orōnis ē duplex scz

Declinabilis que declinari potest capiendo declinationē large put nō distinguit contra coniugationē. Et sunt quatuor. Nomē Pronomē Verbū et Participiū. Declinatio large capta est vocis in fine variatio nō curādo an p casus vel per tempora et modos. Declinatio autem stricte capiendo est vocis in fine per obliquos casus variatō.

Indeclinabilis que declinari omnino non potest. Et sunt etiam quatuor. scilicet Aduerbiū. Coniunctio. Prepositio. Interiectio.

.s. captū in scda ipositōe pro se vl' p suis signatis
.i. dcō apta nata ingredi orōz latinā
.i. cū ppietate casuali scz recte vl' oqliq
.i. rē sēsu extiori pceptibilē

Nomen quid est pars oratiōis. cū casu. corpus

.i. rē sēsu īteriori pceptibilem
.i. cū qualitate ppria
.i. cū qualitate appellatiua
scz p modū habit' ꝛ qetis. ꝛ cū determiata apphēsiōe

aut rem. proprie. communiterue significans

Littera est minima pars vocis que scribi potest. Dictio est mīma pars orōis constructe. Sillaba et vox litteralis que vnico accētu vnoqz spiritu pfert. Oratio ē pluriū dictionū cōgrua aggregatio Et nomē sic cognoscit Quādo alicuius dictōis vulgari potest ppponi hoc vocabulū eyn vel kein. vt homo ein mensch. nemo keyn mensch. vel quādo met est talis dictio tunc est nomen.

Quale nomē

Adiectiuū qr scat suū scatū per modū adiacētis Et sic cognoscit adiectiuū a noīe substantino quādo scz eius vulgari pt postponi hec dictio dingk vt alb'. ein weiß dingk tūc est adiectiū nomen Sed quādo hoc nō potest tūc nomē est substantiuū.

Substantiuū quia significat suū significatum per modum per se stantis

Nomini quot accidunt. Sex. que. Qualitas cōpatio

genus nũerus figura casus Illa sũt pncipalia Et adhuc alia q̃nq̧
scz min⁹ pncipalia vt motio spẽs ꝑsona for̃a casualis ꝛ declinatio

Proprie quia est nomẽ vnius rei vt sunt no-
mĩa propria hominũ vt Johãnes. angelorũ vt micha
Cuius el. demonũ vt pluto Fluuinũ vt danubius Moncium
qualitatis vt Parnasus Ciuitatũ vt Mantua Regionũ vt yta-
lia Hec sola quidẽ encia videntur habere ꝓpria. Ver
sus. Id proprium dices.

Appellatiue quia est nomẽ multorũ vt ho-
mo animal leo ꝛc̃.

Qualitas nominis ẽ ꝓprietas nomini attributa ea ratione qua si
gnificat suũ significatum ꝓprie vel cõmuniter.

Ita quia eius significatũ formale potest au-
geri vel minui intẽdi vł remitti Vbi nota ꝙ sola no
mina adiectiua quoꝝ significatũ formale potest auge-
ri vel minui intẽdi vel remitti cõparantur. Et hoc sic
Compar cognoscit. quãdo scz vulgari alicui⁹ no͞is adiectiui p̃t
ꝓponi hoc vulgare noch vnde aller vt doctus gelert.
possum⁹ enĩ dicere noch gelerter vnde allergelertest
Ergo sequitur ꝙ tale ꝛ cõsimile nomen adiectiuũ cõ-
parat Si autẽ hoc nõ potest tũc tale nomen nõ cõpat
vt homo. versus Est adiectiuis graduũ ꝛc̃.

Non quia eius significatũ nõ potest augeri
vel minui intendi vel remitti vt animal.

Comparatio no͞is est ꝓprietas nomini attributa ea ratione qua su
um significatum potest augeri vel minui intendi vel remitti.

Ita quia potest mutari de genere in genus
de voce in vocem. vt doctus docta doctum.
Vbi nota ꝙ omne adiectiuũ mouetur Vnde sequitur
Omne adiectiuũ casuale mouetur Omne pronomẽ si
Monetur militer omne participiũ est adiectiuũ casuale ergo om
ne pronomẽ et omne participiũ mouetur.

Non quia nõ potest mutari de genere in ge-
nus et de voce in vocem nec est adiectiuũ vt omnia no
mina substantiua proprie capta.

Motio nominis est de vno genere sexato in aliud genus sexatum
variatio

Motio p pe dcā fit p tria genera et p

Tres terminationes vt sunt nomīa adiectiua in us . a um. vel in r terminata.
Duas terminatiōes sicut sunt illa adiectiua que in is vel in e terminantur.
Vnam terminationē que desinunt in x vel in duas cō sonantes scilicet ns rs

Masculini quia significat res masculini sex⁹ vel tali attribuitur. vel qꝛ sibi ẜm vsum grāmaticoꝝ tale genus est attributū. vel qꝛ sibi ẜm vsuz grāmaticoꝝ cōgrue p̄ponit̄ hoc ꝓnomē articulare hic vt vir.

Feminini quia significat rē muliebris sexus vel tali attributā. vl' qꝛ sibi ẜm vsum grāmaticoꝝ cōgrue preponitur hoc ꝓnomē articulare hec vt mulier

Neutri quia s̄cat rem vtroqꝫ sexu carentem vel quia sibi ẜm vsuz grāmaticoꝝ cōgrue p̄ponit̄ hoc vnū pronomē articulare scꝫ hoc vt animal.

Cuius generis

Communis quia s̄cat res vtriusqꝫ sex⁹ vel talibus attributas. vel quia sibi ẜm vsum grāmaticorū congrue preponūtur duo articularia pronomina scꝫ hic et hec pincerna

Omnis qꝛ sibi ẜm vsuz grāmaticorū ꝯgrue p̄ponūtur tria ꝓnoīa articularia scꝫ hic ⁊ hec ⁊ hoc vt sapiēs Et nota q̇ solū nomīa adiectiua mobilia p tria genera et per vnaz terminationē sunt omnis generis

Epiceni quia significat vtrūqꝫ sexū sub vno articulo. fini scꝫ ipsius dictionis magis cōgruēte. Et omnia nomina auiū sunt generis epicheni preter quat tuor scꝫ gallus columbus que sunt masculini generis gallina et columba que sunt generis feminini.

Dubiū in genere quia grāmatici nulla rōne coacti ipm in diuersis generib⁹ ꝓtulerūt Et sūt decē v̓sus Margo dies cortex silex panthera q̇z damma Finis cū clunis adeps forceps dubiū ista tenebūt Et int oīa illa dies in singulari ē dubiū. sed in plī est gn̄ mas. Sed oīa alia tam in singulari q̄ȝ in plī sūt dubia in gn̄e

Genus nois est ꝓpetas noī attributa ea rōne qua s̄cat rē alicui⁹ sexus vel tali attributa. vel qꝛ sibi ẜm vsū grāmaticorū

congrue preponitur vnum articulare prepositiuū vel plura

Singularis qꝛ ſcat ſuū ſcatū ꝑ modū vni⁹
Et illa dictio dꝛ ſcare ſuū ſcatū per modū vni⁹ q̄ pōt
determinari ꝑ hāc dictionē vn⁹ vna vl' vnū. vel ē met
talis dictio. vt vnus homo vna feia vnū mācipiū

Cuius nūeri

Pluralis qꝛ ſcat ſuū ſcatū ꝑ modū pluriū
Et illa dictō dꝛ ſcare per modum plurium que poteſt
determinari per hanc dictōꝫ plures vl' plura. vel eſt met
talis dictio vt plures viri. plura animalia

Numerus in noīe eſt ꝓpetas nomi attributa ea ratione qua ſcat ſuū ſcatū per modū vnius vel plurium.

Simplicis quia non poteſt diuidi in duas
vl' in plures partes intelligibiles prioris ſenſus capa
ces vt par. vſus Non poteris tale ꝛc̄.

Cuius figure

Cōpoſite qꝛ poteſt diuidi in duas vel in plu
res partes intelligibiles ꝓoris ſenſus capaces. vt im
par. vſus Dictio compoſitam ꝛc̄.

Figura in noīe ē ꝓpetas nōi attributa ea ratiōe q̄ pōt vl' nō p̄t diuidi in duas vel in plēs ptes itelligibiles ꝓoris ſenſus capaces

Nti qꝛ ſignificat ſuū ſignificatū ꝑ modū
vt quis. qꝛ ſcꝫ poteſt reſponderi ad interrogationem
factā per quis vt quis legit reſpondet magiſter.
Gti qꝛ ſcat ꝑ modū vt cui⁹. qꝛ videlicꝫ p̄t reſponderi
ad īrogationē factā ꝑ c⁹ vt c⁹ ē liber rn̄det Johānis
Dti qꝛ ſcat ꝑ modū vt cui. vt qꝛ p̄t reſpōderi ad inter
rogatiōnē factā per cui. vt cui dediſti. michaeli
Acti qꝛ ſcat ꝑ modū vt quē. qꝛ ſcꝫ p̄t rn̄deri ad inter-
rogatiōnē factā ꝑ quē vt quē vidiſti reſpōdet Johem
Vocatiui quia ſignificat per modū excitatōis vel ex-
hortationis vt o petre.
Ablti quia ſignificat per modū vt a quo. quia videlicꝫ
pōt reſpōderi ad interrogatiōnē factā per quo. vt a q̄
accepiſti reſpondetur a Johanne.

Cuius caſus

Caſus in nomīe eſt ꝓprietas attributa ei ea ratione qua ſignificat ſuum ſignificatum recte vel oblique.

Cui⁹ ꝑſone

Secunde quia ſcat per modū loquentis ad aliū vt ē
omne nomen vocatiui caſus
Tercie quia ſcat ꝑ modum loquētis de alio vel tanq̄

De alio vt est omne nomen non vocatiui casus.

Persona nominis est ꝓpetas loquēdi ad alium vl' de alio Et nō dicit prime vel per modū loquentis de se q2 nullum nomen est prime ꝑsone. versus Terne persone generaliter ₇c.

Cuius speciei
- Primatiue q2 non deriuatur ab alia dictione latina sibi non condeclinea vt mons.
- Deriuatiue quia deriuatur ab alia dictione latina sibi condeclinea vt montanus.

Species nomīs est proprietas nomī attributa ea ratione qua est deriuatū vel non deriuatū ab alia dictione latina.

Cui9 forē casualis
- Aptote quia habet solū vnū casum in singulari numero vt sponte forte forte.
- Monaptote quia habet omnes suos casus sub vnica terminatione in singulari numero vt nequam
- Diptote q2 hȝ oīes suos casus sub duab9 distinct9 t'miationib9 in singulari nūero vt thabi thabo adā ade.
- Triptote quia habet omnes suos casus sub tribus diuersis terminatōib9 in singulari numero. vt sunt oīa nomina neutri generis in vm terminata.
- Tetraptote q2 habet oīes suos casus sub quatuor distinctis terminatōib9 in singulari numero vt magister
- Penthaptote q2 habet oīes suos casus sub quinqȝ distinctis termīatōibus in singulari numero vt pater.
- Exaptote q2 habet oīes suos casus sub sex distinctis terminatiōibus in singulari numero vt sunt omnia nomina secūde declinatōis ꝓnoīs habēcia vtīu vt vnus.

Forma casualis est ꝓpetas nomī attributa ea ratione qua omnes suos casus habet sub vna vel pluribus terminationibus in singulari

Cuius declinatōis
- Prime quia mittit gtīu et datiuū singulares in ae diptongon id est in e longam vt poeta poete.
- Secunde quia mittit gtīu singularē in i ₇ dtīu ₇ ablatiuū in o vt dn̄s dn̄i dn̄o.
- Tercie quia mittit gtīu singularem in is et datiuū in i vt felix felicis felici.
- Quarte quia mittit genititū singularem in us et dtīu in ui vt fructus fructui.
- Quinte quia mittit gtīu et et dtīu singulares in ei diuisas sillabas vt species speciei.

Declinatio nois est nois ꝑ obliquos casus variatio.
.s. captũ in scđa ĩpositiõe .s. declinabilis.
nõ ꝓ se sed ꝓ suis signatis
Pronomen quid est pars orationis. que
.i. loco .s. in reddẽdo .i. sigcat quasi idem cũ
suppositũ v̾bo ꝑme l' scđe ꝑsone noĩe scz ꝑ modũ
pro nomine posita tantundem
habitus et quietis .i. sigcat aliqñ certã ⁊ determiatã rem
.s. in demonstratione vel relatione
pene significat. personamqꝫ interdum recipit.

Demonstratiuũ quia ꝑ ipsum possumus demonstrare.
Et oĩa pronoĩa sunt demõstratiua preter q̃tuor relatiũ
Relatiuũ q2 est ante late rei recordatiuũ Et sũt qua
Quale ꝓ nomen — tuor scz Is suus ipse sui Versus. Is suus ipse sui refe
runt sed cetera monstrãt.
Demonstratiuũ ⁊ relatiuũ simul quia per ipz possum⁹
aliquid demõstrare vel referre Et est vnũ tantũ scz il-
le versus. Ille refert monstrat non facit hoc aliud

Conclusio tantum quindecim sunt ꝓnomina latina.
simplicia cõmũiter vsitata de quibus apud grãmaticos non erat
dubium an essent nomina vel pronomina scz ego tu sui ille ipse iste
hic is meus tuus suus noster vester nostras et vestras

Pronomini quot accidunt sex que. Qualitas genus
numerus figura persona casus
Finite quia significat certã et determinatã rem vt sũt
pronomia in demõstratione vel relatione posita
Cuius qualitatꝭ — Infinite quia incertã et indeterminataz rem significat
vt sunt pronomĩa extra demonstrationẽ vl' relationem
posita. Dicit enim Priscianus ꝙ pronomina extra de
monstrationẽ et relationem sunt cassa et vana id ẽ in-
certam et indeterminatam rem significant

Qualitas pronominis est proprietas pronomini at-
tributa ea ratione qua significat certam vel incertam rem
Masculini quia dictionibus masculini ge-
neris ꝑ modũ determiatiõis associari p̃t vt iste currit
Cuius generis — Feminini quia dictõibus feminini generis
associari potest vt ista mulier.

Neutri quia dictiõib⁹ neutri generis associari potest vt istud animal.
Cõmunis quia dictionib⁹ masculini vel feminini generis associari potest Et sunt duo scȝ nostras et vestras
Omnis quia dictiõibus cuiuslibet generis per moduȝ determinatiõis associari potest vt ego tu sui.

Genus pronomis ē ꝓprietas ꝓnomi attributa ea ratione qua ipsum dictionibus alicuius generis associari potest
De Numero Figura Casu Motione et Forma casuali hic eodem modo dicitur sicut in nomine.

Cuius persone
Prime quia significat suũ significatum per modum loquentis de se vt de se vt ego nos.
Secunde quia significat suũ significatũ per moduȝ loquentis ad alium vt ad aliũ vt tu et vos
Tercie quia ſcat suũ significatũ per modũ loquẽtis de alio vt de alio vt sunt alia pronomina omnia.

Persona ꝓnominis est ꝓprietas ꝓnomini attributa ea ratione qua ſcat suũ significatũ per modũ loquẽtis de se vt de se, ad alium vt ad alium . de alio vt de alio.

Cuius speciei
Primatiue quia nõ deriuatur ab alia dictione latina sibi nõ cõdeclinea . Vel qꝛ a nullo deriuatur sed cetera formãtur ab eo Et sunt octo scȝ Ego tu sui ille ipe iste hic is Versus His octo species primaria dicitur esse
Deriuatiue quia deriuatur ab alio Et sunt septem . scȝ meus tuus suus noster vester nostras ꝛ vestras. Vsus Deqȝ tribus primis septem fit origo supremis

Species pronomis ē ꝓprietas ꝓnomini attributa ea ratione qua ipsum deriuatur vel nõ deriuatur ab alio sub diuersitate significationis vel impositionis.

Cuius declinatõis
Prime . quia mittit genitiuũ singularẽ in i vel i is ꝛ datiuũ in i Et sunt tria scilicet ego tu sui. Vsus Estqȝ mei vel mis in prima tuqȝ suiqȝ.
Secunde quia mittit gtm̃ singularem in ius cõiunctiȝ vel diuisim et dtm̃ in i vel in c. Et sunt quinqȝ scȝ Ille ipse iste hic is Versus Debet ius facere gtm̃ norma secunde Debes formare per eam ꝓnomĩa quinqȝ
Tercie quia mittit gtm̃ singularẽ in i et dtm̃ ꝛ abltm̃ in o Et sũt quinqȝ scȝ meus tuus suus noster ꝛ vaster V⁹
Tercia per primã fit nominis atqȝ secundam

Quarte quia mittit gtm̄ singularē in atis et dtm̄ in ati
versus. Quarta quidē terne par debet nominis esse Et
sunt duo scz nostras et vestras.

Declinatio pronomis est ꝓnois in fine per obliquos
casus variatio Et solū quatuor sūt declinatiōes in pronomie vsual
Et declinandi pronomina norma quaterna

.s. captū in scda .s. decliabil' .i. cū cert' dñicijs
impositiōe nō ꝓ se sed temporuz
pro suis signatis.

Erbum quid est pars orationis cuz tempore
.i. cū ꝓprietate .i. sine ꝓprietate .i. actionē .i. passionem
personali casuali
et persona. sine casu. agere aliquid. aut pati. aut
.i. alterā dispositōz p modū fluxus et fieri
accñtalem vel pure et p modū distātis a subā
cōplexiue vel diuisiue
neutrum. significans

Adiectiuū quia ꝑter cōnotationē tpis actionis vel passionis vel alterius dispositiōis accidētalis
Quale verbum
est importatiuū Et omnia verba sunt adiectiua preter tria substantiua

Substantiuū quia preter cōnotationē tpis actionis vel passionis vel alterius dispositionis accidentalis non est importatiuū Et sunt tria verba substātiua scilicet sum fio et existo.

Verbo quot accidunt septē que. qualitas coniugatio genus numerus figura tempus et persona

Cuius qualitatis. respondetr̄ qualitas ꝓprie nō repit̄ in verbo sed diuiditur in modū et in formā.

Cuius modi

Indicatiui quia significat affectū animi sub inclinatione indicandi vt lego

Imparatiui quia significat affectuz animi sub inclinatione imparandi vt lege

Optatiui quia significat affectum animi sub inclinatōne optandi. vt vtinam legerem

Coniunctiui quia significat affectum animi sub incliatione cōiungendi vt cum legam

Infinitiui quia significat cū qualibet predictaruʒ incli-
nationū indifferēter vt legere

Modus ī verbo est ꝓprietas v̄bo attributa ea rōne
qua s.s.s. sub vna inclinatione animi vel pluribus indrn̄ter
Perfecte quia non deriuatur ab alio verbo sibi nō cō
declineo sed cetera formantᷓ ab eo vt lego.
Meditatiue quia significat actum cum meditatiōe fi-
Cuius forme
eri vt lecturio.
Inchoatiue quia significat actū cū inceptōe vt legisco
Frequentatiue quia significat actū cum frequentatiōe
vt lectito visito

Forma v̄boruʒ est ꝓꝓetas verbo attributa ea ratione
qua ipm deriuatᷓ vl' nō deriuatᷓ ab alio verbo sibi non condeclineo.
Prime quia habet a ꝓductā ante re in infinitiuo vel in
imperatiuo vt amare.
Secunde quia habet e ꝓductam ante re in infinitio vl'
in imperatiuo vt docere.
Cui9 ꝯiugatōis
Tercie quia habet e correptam ante re in infinitio vel
in imperatiuo vt legere.
Quarte quia habet i productam ante re in infinitio vl'
in imperatiuo vt audire.
Incōseqnentis quia inconsequēter et irregulariter cō-
iugatur vt sum volo fero et edo.

Cōiugatio ē ꝯsequēs vel incōsequēs v̄borū declinatō
Actiui quia desinit in o et potest accipere r
sup o ⁊ facē ex se passiuū Regula Omne verbū in o ter
miatū cui possum associare quēlibet actm̄ ⁊ p̄sertim ac
cusatiū rei ratōabilis tale verbū est actiui gl' vt lego.
Passiui qꝛ desinit in r et p̄t dimittere r et re-
dire in actiuū Regula Omne verbū terminatū in r si-
Cuius generis
gnificās passionē cui scʒ possum adiungere abltm̄ me-
diāte ꝓpositōe a vl' ab tale v̄bū est gl' passiui. vt legor.
Neutri quia desinit in o et non p̄t accipere r
sup o et facere ex se passiuū Regula Omne verbū ter
minatū in o. cui non possum associare quemlibet actm̄
nisi illū qui est ꝓportionabilis sue significatōis tale v̄
bum est generis neutri vt curro.
Deponētis qꝛ desinit in r ⁊ nō p̄t dimittere r

manente latino Regula Omne verbum terminatū in r ſcans actionē ē gl deponētis. Ratio est qr oia vba deponētalia ſcāt actōz pter tria scz orior nascor ⁊ vescor

Cōmunis quia ſcat actionē ⁊ passionē simul

Regula Nouē sūt verba cōmunis generis ſm cōmunē vsum grāmaticorū. Versus Largior experior veneror osculor hortor Crimior amplector tibi sūt cōmūia lector Et bene si numeres interpretor addere debes

Gen⁹ vbi est ꝓpetas vbi ex ſcatiōe ⁊ tmiatōe ꝯtracta

De nūero ⁊ de figura hic eodē mō sic̄ ⁊ i noie dōm est

Presentis quia significat sub differentia presentis tēporis vt amo.

Cuius tēporis — Preteriti quia significat sub differentia preteriti tēporis vt amaui.

Futuri qr ſcat sub drā futuri temporis vt amabo.

Tempus vbi est ꝓpetas verbo attributa ea ratione qua ipsum significat sub aliqua differentia tēporis naturalis.

Prime quia potest esse appositū respectu suppositi prime persone vt ego lego

Cuius ꝑsone — Secunde quia potest esse appositum respectu suppositi secunde persone vt tu legis.

Tercie quia potest esse appositū respectu suppositi tercie ꝑsone vt ille legit

id ē ꝑsona

Persona vbi est ꝓprietas verbo attributa ea ratione qua ipm p̄t esse su ppositūz respectu suppo siti alicui⁹ certe ꝑsone

.s. captū in scda im positiōe nō ꝑ se sed pro suis signatis — indeclinabilis

a

Aduerbium. quid est parsorationis que scz ꝑ modū determiatiōis .i. determinat .i. specificat adiecta verbo significationē ei⁹ explanat atqȝ implet Et nota ꝙ omīs dictio que potest addi verbo sic ꝙ eius significatū determinat. talis dictio ē aduerbiū Sed tamen aduerbia sicut et alie partesoratīōis indeclinabiles satis cōnumerātur a donato Ideo bene inspice donatū de partibus p̄cipue indeclinabilibus.

Aduerbio q̄t accidūt tria que ſcatio ꝯꝑatio ⁊ figura

Temporis quis determinat verbum vl' participiū gra
cia temporis vt hodie heri.
Qualitatis q determinat verbū vel participiū gracia
q̄litat' vt bn̄ male. Et nota Om̄e aduerbiū qd p̄t respō
Cuius deri ad interrogationē factā per qualiter est aduerbiuz
ꝫcatōis qualitatis vt qualiter vales respondet' bn̄ iuxta ɔmūe
dictū Lich cuius est finis aduerbiū dic qualitatis.
Quantitatis quia determinat verbū vel participiū gra
cia quātitatis Et nota ꝙ om̄e aduerbiū qd p̄t respōde
ri ad interrogationē factā per quātū est aduerbiū quan
titatis vt multū parū Cetera vide in donato

De cōpatione et figura vide in nomie Sed tamē hic
Nota ꝙ aduerbia qualitatis quātitatis et cōpandi a noib⁹ adiec-
tiuis cōparabilib⁹ descēdentia quasi solāmodo ɔparantur

captū in scda ipositōe — declinabilis
nō ꝓ se ꝫ ꝓ suis signat'

Participium quid est pars orationis partē
hoc ē hn̄s aliq̄ accn̄tia ɔsil'ia accn̄tib⁹ nois et verbi
capiens nominis et verbi Recipit enim a
id est genus et casus eodē modo attribuūtur ꝑticipio sicut et nōi.
nomine genera et casus. a verbo autem tempora et si
.i. tēp⁹ ⁊ ꝫcatio ꝑticipio attribuūt' a verbo — .i. nūer⁹ et figura attribuūt' parti cipijs eodē mō sic̄ noi ⁊ verbo
gnificationes. ab vtroqꝫ numerum et figuram

Et nota ꝙ omnis dictio terminata in ans vel in ens
in tus sus xus rus vel in dus. actionē vel passionē vel alterā dispo
sitionē accn̄talē ꝫcās est participiū. Et omia participia sunt adiec
tiua et omnia mouent' sed nullū cōparat'. Et omnia sunt deriuatie
speciei quia omnia deriuant' a verbis.

Participio quot accidunt sex que Genus casus tem-
pus significatio numerus et figura.
De genere casu numero et figura sil'r et de alijs accn̄tib⁹ hic eodē
mō dicendū sic̄ in noie. Sed de tpe hic dicat' sicut in verbo dictū ē
Nota tn̄ hic ꝙ om̄e participiū terminatū in ans vel in ens est pre
sentis tpis Et om̄e participiū terminatū in tus. sus. xus. est p̄teri
ti tpis. Et om̄e participiū terminatū in rus vel in dus est futuri
tpis. v̄sus. Participans qd in ans vel in ens fit dicito p̄ns Tus
sus xus dat p̄teritū rus dusqꝫ futurum.

Actiue quia descendit a verbo actiui generis vt legēs lecturus

Passiue qr descēdit a vbo passiui g° vt lect° legēdus

Cuius signatōis — Neutralis quia descendit a verbo neutri generis. vt stans staturus

Deponētalis quia descendit a verbo deponentis generis vt loquens locutus locuturus

Cōmunis quia descendit a verbo cōmunis generis. vt criminans criminat° criminaturus vel criminand°.

Significatio pticipij ē ppetas ex genere vbi ptracta-
capta in scda īpositōe — indeclinabilis
nō p se sed p suis signatis

Coniunctio quid est pars orationis anne-
p vi piūgēs — p ordinē piūgēs — dcōes vel oroes
sniaz pstituētes
ctens ordinansq3 sententiam

Cōiunctioni quot accidūt tria que ptās figura z ordo

Copulatiue quia est cōiunctio nata coniungere p vim sensus et verba

Disiunctiue quia est piunctio nata cōiungere verba et disiungere sensus

Cuius potestatis — Expletiue qr est piūctio nata cōiungere p ordinem nō tamē exñs de ncc͡itate sed de bene esse vl' ornatu oronis

Causalis qr est piunctio nata cōiungere duo extrema ordine denotans vnum esse causam alterius.

Rationalis qr est piunctio nata cōiungere p ordinem magis se tenēs ad partē psequētis q̄ antecedentis

Potestas cōiūctōis est ppetas eius ex mō coniūgendi

De figura hic dicendū sicut alibi in noīe dictū est — .exorta

Prepositiui qr est piunctio nata p̄poni Et sūt vndeciz vl° Ordis has tu dicas p̄positi Siē at ac ast aut si nec nāq3 q̄ten° z sin Qui seu nisi ne ve poteris hec sociare.

Cuius ordinis — Subiunctiui quia est piunctio nata postponi. Et sunt octo. versus. Subiungas q3 ne ve quoq3 da simt' Aut q̄ iungere quidem sed cōmunes alie sunt.

Cōmunis qr est piunctio nata p̄poni vel post poni vl' in medio poni suorū cōstructibiliū vt sunt alie omnes piūctōes vsus. Sed cōmūis reliq̄s ordinis esse scias.

Ordo ꝯiūctōis ē ꝓpetas ipi⁹ ex mō ꝯstruēdi sumpta.
.s. capta in scda impositōe indeclinabilis
nō ꝑ se sed ꝑ suis signatis
Repositio quid est. pars orationis. que
.s. p appositōꝫ .s. oratōis
ꝑposita aliis ptibus in oratiōe ſcatōꝫ
.s. parciū .i. ꝑficit .i. variat .i. ipficit.
earum. aut complet. aut mutat. aut minuit.
Prepositioni quot accidunt vnū. quid casus tantum.
Quot casus duo qui. actūs et altūs Cuius casus respondeꝫ q̄ pre
positio nullius est casus sed bene deseruit casui.
Actō q̄ꝛ abilitat actm̄ ad actū verbi Et illarū sunt tri-
ginta que habenꝫ a donato ibi Da ꝑpōes casus acti. vt
Cui ca ad ꝛc̄. vsus Cōstrue ter denas cū quarto ꝑposituras.
sui ſuit Abltō quia abilitat abltm̄ ad actū verbi Et illarū sunt
quindecim annumerate ibi Da ꝑpositōes casus ablati
Sed sunt ter quinqꝫ cum sexto associande.
.s. capta in scda ipositōe scꝫ indeclinabilis
nō ꝑ se ꝫ ꝑ suis signatꝭ
Interiectio quid est pars orationis ſcans
.i. passiōes ani q̄b⁹ ani⁹ affi .i. voce n̄ iposita ad
cit nūc ad tste nūc ſcandū vel nō sub
ad delectabile iectꝭ regulis ꝓsodie.
mentis affectum voce incognita
Interiectioni quot accidunt vnū quid ſcatio tantuꝫ.
Gaudii quia significat sub affectu gaudii. vt euax.
Cuius Doloris q̄ꝛ ſcat. s. s. sub affectu doloris vt heu:
ſcatōis Spei quia ſcat. s. s. sub affectu spei vt ey vel pape.
Timoris quia significat suū significatum sub affectu
timoris vt tat tat tat.
Significatio interiectionis est proprietas ei attributa
ea ratione qua significat sub aliquo predictorum affectuum.

St ordo bon⁹ Est. quia eius constructibilia sunt debite ordinata ẜm regulas desuper datas.

De situm de vocatiuo

Construe sic casum si sit prepone vocantem

De nominatiuo

Mox rectum ponis

De verbo ꝑsonali post illos posito

Hinc personale locabis verbum

De verbo personali preposito

Quod primo statues si cetera desint

De aduerbio post verbum posito

Aut verbo subdes aduerbia

De aduerbio ante verbum posito

Cum quia dum donec quoniā similesq₃ preibunt

De datiuo vel accusatiuo

Tercius hinc casus et quartus sepe sequunt

De gtō vl' abltō vl' etiā de quolib₃ casu app⁹ recto

Subde secundum casum rectori

De ꝑpositōe actō vel abltō p appō₃ preposita

Debet vox ꝑpositiua Quarto ꝑiungi vel Sexto quē regit ipsa

De infinitiuo

Infinitiū ꝑsone siue q̄busdā Des adiectis vt sūt abil' piger apt⁹

De participio

Que iunges verbo iunges et participanti

De abltis positis absolute indesignatōe ꝓsequētie

Aut abltī ꝑeūt rectore soluti Aut postponūt ẜ vix interseris illos

De ntō app⁹ recto

Appellās vbū substātm̄ q₃ vl' hoꝝ Vim retinēs post se rctm̄ qn̄q₃ locabūt.

De obliquo quesitiuo ꝑposito

Quis q̄lis quāt⁹ cui⁹ cuias quottus ꝛ q̄t Missa relatiue ꝛc.

De supposito vel apposito .i. verbo substantiuo

Multociens verbū substantiuū petis extra

De coniunctione in medio posita

Jungere cōsimiles debet coniunctio casus

De ꝯiūctōe vl' cetā ꝑteꝛoīs ideclinabili ꝑposita

Cum quia dum donec quoniā similesq₃ preibunt

Excitantis cum suo excitabili quādo illud aduerbiū vocandi o. construitur cū vtō vt o domine

Suppositorialis quādo suppositū cōstruitur cū suo apposito. vt magister legit

Adiectiualis quando adiectiuū construit cum suo sub-
stantiuo vt albus homo
Specificatorialis quādo verbū substantiuū vtm̄ vel si-
milem vim habēs regit ntm̄ app⁹ vt sum bonus
Appositorialis qn̄ ꝯmittit appositio vt animal homo
Euocatorialis quando ꝯmittit euocatio vt ego prisci
anus scribo
Cōstruc- Conceptorialis quando ꝯmittitur conceptio vt ego et
tio vocat priscianus legimus.
Prolemtica quādo ꝯmittit prolemsis. vt alter alteri⁹
onera portate.
Zeugmatica quando ꝯmittitur zeugma. vt Johānes
scribit et ego
Demonstrantis cū suo demonstrabili quādo demonstra
tiuū cōstruit cum suo demonstrabili vt iste homo
Relatiui cū suo antecedente Quando relatiuū cōstru
itur cū suo antecedente vt sortes currit qui mouetur
Genitiuū quia gtūs construit cū dictione a qua regit
vt liber iohannis
Datiuū quando datiuus construit cum dictione regen
te vt similis mihi
Dccōnis Accusatiuū quando accūs construit cum dictione a q̄
regentis regitur vt albus pedem
Ablatiuū quando ablatiuus construit cum dictione a
qua regitur vt velox pedibus

Cōiunctionis coniungentis sua coniugibilia. Quādo
cunq; coniunctio ponitur in oratione.

Prepositōis cum suo casuali quando prepositio p ap
positionē preponit actō vel ablatio vt ad patrem ab homine.
Infinitiuo quādo infinitiu⁹ post verbū vel participiū
construitur vt volo legere. appetens bibere
Aduerbio quādo aduerbiū cum verbo vel participio
cōstruitur vt scribo bene curro velociter
Gtīo quando gtūs post verbū vel participiū ꝯstruit.
Vbi vl' p vt studui basilee misertus socratis
ticipij cū Dtō quādo dtūs post verbum vel participiū construi
tur vt do tibi fauens tibi
Actō quando actūs post verbū vel participium con-
struitur vt lego librum scribens regulam

Ablatiuo quãdo abltũs post verbum vł participium
cõstruitur vt vtor pane carens piscibus

Ntũs regitur

Appñ a v̾bo ꝑsonali. v̾sꝰ Vult itñsitio rctm̃ sup. v̾bo
Exui ꝑsõe v̾ꝰ Exui ꝑsone rectũ re. inicialẽ vt hõ currit
Appꝰ a v̾bis sbstãtis vtis vł sil̄em vim habẽtibꝰ v̾ꝰ.
Sepe vocans v̾bũ ⁊c̄. Exui nature v̾sus Rectuz qui
sequitur verbi natura hubernat. vt sum bonus

Gtũs regitur

Appñ exui nature a v̾bis impsõalibꝰ scz interest refert
⁊ ẽ captũ ꝓ ꝑtinet vt Johis itẽrest. v̾sꝰ Inter ⁊ est ⁊c̄.
Appꝰ a noĩbus exui possessionis vt liber Johis. v̾sus
Nomen significans possessum da gtĩo.

Dtũs regitur

Appñ exui nature ab octo v̾bis impsõalibꝰ actiue vo
cis vt iohi placet bibere v̾sꝰ Cõtigit euenit accidit ⁊c̄
Appꝰ exui acquisitõis vt do tibi faueo mihi v̾sꝰ. Isti
us regimen dabit acquisitio casus

Actũs regitur

Appñ exui nature a nouẽ v̾bis impsõalibꝰ actiẽ vocis
vt me pẽitet pcti. v̾. Penitz ⁊ tedet. v̾. ł Juuat decz ⁊c̄
Appꝰ exui transitiõis vt lego libruz. versus Actis da
ta per vim transitionis.

Vtũs regitur

Appñ exui persone a verbis ꝑsonalibus impatiui mo
di scđe ꝑsone vt petre stude. versus. Exui persone ⁊c̄.
Appꝰ exui nature ab illo aduerbio vocandi o vt o pe-
tre versus, Dicas hortandi dare quintũ siue vocandi.

Abltũs regitur

Appñ exui nature a tribꝰ v̾bis impsonalibꝰ actiẽ vocꝭ
vt mea interest. v̾sus . Inter et est iuncta tibi dat ⁊c̄.
Appꝰ exui cause vt scribo penna. versus. Remqꝫ no-
tans fieri regit id quo res ea fiet

Pro ampliori declaratione ipsius regiminis vlterius

nota et primo de Nominatiuo

Homo currit homo est ntĩ casus et regiẗ ab illo v̾bo currit appñ
exui ꝑsone ꝫm illã regulã Oĩe verbũ ꝑsonale pt regere appñ exui
persone ntm̃ vel vtm̃ vel plures tales. v̾sus Vult intransitio ⁊c̄.
Sum bonus bonus est ntĩ casus et regitur ab illo verbo sum appꝰ
exui nature Scđm hanc regulã Verbũ substantiuũ vtm̃ et similez
vim habẽs possunt regere ntm̃ appꝰ ex vi nature versus Sepe vo
cans verbum sibi vult apponere rectum
Benedicite dominus dominus est ntĩ casus non regitur sed abso-
lute ponitur ꝫm illam regulã Quando ntũs ponitur in oratione et
non hebet regens expressum tunc ponitur absolute. versus. Inue
nies rectũ quandoqꝫ regente solutum.

De genitiuo.

Regine refert Regine est gti casus ꝛ regitur ab illo verbo re-
fert appn̄ ex vi nature Scd̄m illam regulā Illa tria verba imperso
nalia actiue vocis Interest refert et est captū pro ꝑtinet possunt
regere genitiuū a ꝑteante ex vi nature. versus. Inter et est iunge
demas pronomina quinqꝫ
Liber iohannis Iohānis est nti casus et regitur ab illo nomine
liber appꝰ ex vi possessionis Scd̄m hanc regulā Nomen ẜcans rē
possessam p̄t regere gtm̄ appꝰ ex vi possessionis significantem suuz
possessorē. v̄sus Nomen significans possessum da gtō.
Studui basilee. Basilee est gti casus non regitur sed absolute
ponitur ẜm illam regulā Gtūs nominis ꝓprij loci minoris singu
laris numeri simplicis figure prime vel secūde decliatiōis ꝯstru-
ctus cum verbo absoluto nō significāte motum ad locū exteriorē
sepe ponit̄ absolute. versus Et rectore caret gtūs sepe localis

De datiuo.

Mibi placet bibere Mibi est dti casus et regitur ab illo verbo
placet appn̄ ex vi nature ẜm hanc regulam Illa octo verba imper
sonalia actiue vocis Contigit euenit ꝛc̄. possunt regere dtm̄ appn̄
ex vi nature. versus Contigit euenit ꝛc̄.
Do tibi Tibi est dti casus et regit̄ ab illo verbo do ap pꝰ ex vi ac
quisitiōis ẜm illā regulā Dictio ẜcās acquisitionē p̄t regere dtm̄
ẜcantē rē cui acquirit̄. v̄sus. Istiꝰ regimen dabit acquisitio casus.
Habitātibus in regione vmbre mortis lux orta est eis. Habi
tantibus est dti casus nō regitur sed absolute ponit̄ ẜm illaz regu-
lam Quādocunqꝫ dtūs ponitur in oratione et non habet regēs ex
pressum tunc ponitur absolute. Versus. Absoluūt tercium breui-
tas relatio questum.

De accusatiuo.

Me penitet peccati Me est acti casus et regitur ab illo verbo
penitet appn̄ ex vi nature ẜm hanc regulā Illa nouē verba imper
sonali actīe vocis Penitet tedet miseret ꝛc̄. possunt regere actm̄
appn̄ ex vi nature. v̄sus Penitet et tedet miseret et piget ꝛc̄
Iohannē amare deū bonum est Iohannē est acti casus et regit̄
ab illo infinitiuo amare appn̄ ex vi nature ẜm illam regulam Infi
nitiuus verbi personalis potest regere actm̄ appn̄ pro suo supposi
to ex vi nature. versus Infinitiui natura regit preeuntem
Lego libruz Librū est acti casꝰ et regit̄ ab illo verbo lego appꝰ
ex vi trāsitiōis ẜm illā regulā Verbū trāsitiuū aptū natū ē regē

actm̄ app⁹ ex vi trāsitōis v̄sus. Accis data per vim transitionis.
Viuo deū Deum est acci casus nō regitur sed absolute ponit̄. s̄m illam regulā Actūs significās modū viuendi cōstructus cum verbo absoluto ponitur absolute. v̄sus. Sepe regente caret &c.
Vado basileā Basileā ē acti cas⁹ nō regit̄ s̄ absolute ponit̄ s̄m illā regulā Actūs nois ꝓprij loci mioris simplicis figure et declia bilis ꝯstructus cū v̄bo absoluto s̄cante motū ad locū vel per locū sepe ponit̄ absolute. v̄s⁹ Sepe regēte loci caret vt babilonē

De vocatiuo

Petre stude Petre est vti casus ⁊ regit̄ ab illo v̄bo stude appn̄ ex vi ꝑsone Scdm̄ illā regulā Omne verbū ꝑsonale aptū natū est regere ntm̄ vel vtm̄ vel plures tales appn̄ ex vi ꝑsone. v̄s⁹ Vult intransitio rectū supponere verbo.
O iacobe Jacobe est vti casus et regitur ab illo aduerbio vocandi o app⁹ ex vi nature excitatōis s̄m illā regulam ꝙ aduerbia vocandi vel exhortandi possunt regere vtm̄ app⁹ ex vi nature excitatōis. versus. Dicas hortandi dare quintū siue vocandi
Ego dixi dn̄e Dn̄e est vti casus nō regit̄ sed absolute ponitur. s̄m hāc regulā Qn̄cūq3 casus ponit̄ in oꝛone sine regente expꝛesso tūc ponit̄ absolute. v̄sus. Absoluūt q̄ntū vocatio relatio dubiūq3

De ablatiuo

Mea refert Mea est ablati cas⁹ ⁊ regit̄ ab illo v̄bo refert appn̄ ex vi nature s̄m illā regulā Illa tria v̄ba impꝑsonalia actiue vocis Interest refert et est captū ꝓ ꝑtinet possunt regere quinq3 ablatiuos quinq3 ꝓnoīm possessiuoꝝ sc3 mea tua sua nrā et vr̄a appn̄ ex vi nature v̄sus. Inter et est iuncta tibi dat pronoīa quina.
Doctioꝛ platone Platone est ablti casus et regit̄ ab illo ꝯpatiuo doctioꝛ app⁹ ex vi ꝯpatōis s̄m illā regulā Omis ꝯpatiu⁹ compatiue tētus v̄tute ꝓpꝛia regere p̄t abltm̄ s̄cantē rē excessam app⁹ ex vi ꝯpatōis. v̄sus Tres notat esse gradus q̄ ꝯpat inde notabis.
Hoc lignū excedit illud quatuoꝛ digitis. Quatuoꝛ digitis .qꝛ adiectiuū et substantiuū reputantur ꝓ vno. est ablti casus ⁊ regit̄ ab illo v̄bo excedit app⁹ ex vi excessus. s̄m hāc regulā Dictio significās excessum p̄t regere abltm̄ s̄cantē quātitatē illius excessus app⁹ ex vi excessus. v̄sus. Est abltūs demōstrās quant⁹ habetur
Johannes scribit penna Penna est ablti casus et regit̄ ab illo verbo scribit app⁹ ex vi cause s̄m hanc regulā Dictio s̄cās aliq̄d fieri vel esse p̄t regē abltm̄ s̄cantē causam mediante qua fit vel est app⁹ ex vi cause. v̄sus. Remq3 notās fieri regit id quo res ea fiet

Scolaris docet a magistro. Magistro est ablati casus et regit ab
illo verbo docet mediante illa p̄positione a app⁹ ex vi trãsitionis.
Scd̃m hanc regulã Verba passiua possunt regere app⁹ ex vi tran
sitionis abltm̃ mediãte p̄positõe a vl' ab. versus. Iste datur casus
passiuis a vel ab preeunte.
Magistro legente sunt duo ablatiui casus nõ regunt sed ponunt
a bsolute in designatione ꝯsequẽtie ẜm hanc regulã Plures ablati
expresse vel implicite quoꝝ vnus est noĩalis et alter participialis
vel loco participij positus ponunt absolute in designatõe ꝯsequẽ
tie. v̾sus. Sunt ablatiui plures rectore soluti
Venio basilea Basilea est ablti casus nõ regit sed absolute po
nitur ẜm illã regulã Abltũs nomis proprij loci minoris simplicis
figure cuiuscũqꝫ declinatõis vel numeri fuerit construct⁹ cuꝫ v̾bo
absoluto significante motũ de loco vel etiam cũ verbo non signifi-
cante motum localem talis abltũs ponitur absolute. v̾sus. Atqꝫ
loci nomen quãdoqꝫ regente carebit.

De participio

Legens librum Librum est acti casus ꝛ regit ab illo participio
legẽs app⁹ ex vi trãsitõis Scd̃m illã regulã Participiũ regit eun
dem casum app⁹ quẽ suũ v̾bum a quo descendit ẜm illã significati-
onem ẜm quã ab eo descendit ex vi trãsitõis. v̾sus. In verbi gene
re que sit ẜcatio quere Hinc tibi multimodũ credas regimẽ rese-
randũ. Que iunges verbo iunges et participanti.

De aduerbio

Hodie est aduerbiũ nõ regit neqꝫ regit sed eius officiũ est stare
iuxta verbũ ad eius significationẽ declarandã.

De coniunctione

Et est coniunctio nõ regit neqꝫ regit sed eius officiũ est cõiun
gere dictionẽ dictioni orationẽ orationi et sensum sensui

De prepositione

In domo In est p̄positio deseruiens huic abltio casui scꝫ domo
et domo est ablti casus et regitur ab illa p̄positiõe in ex vi nature
p̄positõis Scd̃m hanc regulã Omnis p̄positio cum de sua natura
sit retorsiua casualis ad actũ verbi congrue regit illud casuale cui
deseruit vel quod retorquet ad actũ verbi app⁹ ex vi nature p̄posi
tionis. v̾sus de accusatio Adde per et similes ꝑ vicos itur ad vr-
bes. v̾sus de abltõ Hos casus de pre corã socieqꝫ gubernãt

De interiectione

Heu est interiectio non regitur neqꝫ regit sed eius officium est
significare mentis affectum ꝛc.

De verbo prime persone

Amo est verbū prime persone ⁊ certū includit in se ntm̄. prime persone quē nō oportet exprimi nisi ad maiorē discretionē faciendam.

De verbo secunde persone

Amas est verbū scđe persone et certū includit in se ntm̄ scđe ꝑsōe quē nō oportet exprimi nisi ad maiorē discretionē faciendam.

De verbo tercie persone

Amat est v̄bū t̄cie ꝑsone ⁊ ꝯfuse dat in se intelligere ntm̄ tercie persone ad quā ꝯfusionē tollēdā exigit sibi p̄ponē ntm̄ t̄cie persone

De infinitiuo

Amare ē v̄bū īfiniti mōi ⁊ petit finiri a v̄bo finito vt finiat̄ ab ip̄o

De gerundio

Amandi est verbū gerundiuū ⁊ non regit̄ sed regit eundeꝫ casum a ꝑte post quem suum verbum a quo descendit.

Nunc de cōstructione

Transitiua quia eius cōstructibilia significant diuersa vel tanꝙ diuersa. vt liber iohānis. virtus dei.

Que — Intransitiua quia eius cōstructibilia significant idem vel tanꝙ idem. vt homo est animal homo est azinus.

Congrua quia eius ꝯstructibilia sunt debite vnita ꝫm regulas desuper datas vt albus vir doctus homo.

Qualis — Incōgrua quia eius cōstructibilia non sunt debite vnita ꝫm regulas desuper datas vt albus mulier.

Perfecta quia ꝑfectū sensum generat in animo audientis vt homo currit. Et sola cōstructio suppositorialis

Quanta — non dubiosa nec interrogatiua est perfecta Alie autem omnes constructiones sunt imperfecte.

Imperfecta quia imꝑfectū sensum generat in anīo audientis vt nescio quis currit.

Versus. Que tranl vel intrans. qualis cō vel incō. q̄ta ꝑ vl' imp.

Vbicunqꝫ est adiectīū et substantīm ibi est ꝯstructio intransitiua personarū vt albus homo. pulchra mulier. robustum animal:

.i. adiectīm .i. cū sb̄stātio ꝯstructū .i. ꝯstructōz intrāsitiuā

Adiec cum substans. personarum facit intrans

Vbicunqꝫ suppositū ꝯstruit̄ cū suo apposito ibi est constructio intransitiua actuū vt homo currit. magister legit Johannē amare.

.i. appositū .i. cū suppōito .i. actuū .i. ꝯstructōz intrāsitiuā

Appo. cum suppo. facit ac. intransitionem

Quãcũq; post ṽbũ substantiuũ vl' vtiũ vel similē vim habens ꝯstru
itur ntũs tũc talis ꝯstructio vocat̃ intñsitiua ꝑsonaꝝ vt sum bon⁹
.i.ntũs .i.post ṽbũ substm̃ ꝯstruct⁹ .i.ꝯstructõꝫ intñsitiaꝫ

Rectus post substans.personarum facit intrans

Ubicũq; infinitiu⁹ cũ ṽbo finito construit̃ tunc talis constructio
vocatur intransitiua personarũ vt volo legere cupio studere.
.i.infinitiu⁹ .s.ꝯstruct⁹ .i.ꝯstructõꝫ intñsitiuam

Infi.cum verbo personarum facit intrans

Ubicunq; est demõstratiuũ et suũ demõstrabile ibi est constructio
intransitiua personaꝝ.vt ille homo illa mulier.
.i.demõstrabile .s.demõstratiũ .i.ꝯstructionē intñsitiuã

Nomen pronomen.personarum facit intrans

Ubicũq; pars orõnis indeclinabilis ꝯstruit̃ cũ declinabili talis
constructio vocat̃ intrãsitiua personaꝝ.vt curro velociter.
.s.orõis.i.indecliabil' .i.cũ dcliabili ꝯstructõꝫ intñsitiuã

Pars inde cum de. personarum facit intrans

Ubicunq; est relatiuũ et suũ antecedens ibi est constructio intrã-
sitiua personarũ.vt socrates currit qui mouetur.
.i.relatiũ .i.cũ añcedēte .i.ꝯstructõꝫ intrãsitiuã

Relat. cum ante.personarũ facit intrans

Quãcunq; nomē ⁊ participiũ ꝯstruunt̃ adinuicem sicut adiectiũ et
suũ substiũ tũc talis ꝯstructio vocat̃ intñsitiua ꝑsonaꝝ vt hõ legēs.
.i.participiũ .i.ꝯstructõꝫ intñsitiuam.

Nomen participans personarum facit intrans

Quandocũq; obliquus ꝯstruit̃ post verbũ tunc talis constructio
vocatur transitiua vt lego librum.
obliqu⁹ .s.ꝯstructus transitiuam

Obli. cum verbo. facit actuum transitionem

Quãdocũq; illud aduerbiũ vocandi o ꝯstruit̃ cũ vtõ tunc talis cõ
structio vocat̃ trãsitiua actuũ vt o petre o dñe
illd aduerbiũ .s.casui adiũctũ ꝯstructõꝫ tñsitiuã actuũ

O cꝫ vtõ sociatum. trans dabit actum

Quãdocũq; obliqu⁹ ꝯstruit̃ cũ noĩe vel pronomine tunc talis cõ-
structio vocatur transitiua personarum. vt liber iohannis.
.s.casus ꝯstructus tñsitiuã personarum

Obliquus cum recto facit trans quoq; perso.

